

KRYSTYNA BARCZYK

Uniwersytet WSB Merito w Poznaniu
Wydział Zamiejscowy w Chorzowie
<https://orcid.org/00000-0001-6385-4781>
e-mail: krystyna.barczyk@chorzow.merito.pl

Raporty finansowe i niefinansowe sporządzane przez jednostki gospodarcze w warunkach rosyjskiej agresji na Ukrainę

Streszczenie. Artykuł porusza problemy wynikające z agresji Rosji na Ukrainę, które ujawniają się w sprawozdaniach finansowych jednostek gospodarczych. Tocząca się wojna znacząco naruszyła stabilność gospodarczą wielu podmiotów i wpłynęła na wartości prezentowane w raportach rocznych. Celem artykułu jest ocena stopnia wdrożenia rekomendacji Komitetu Standardów Rachunkowości dotyczącej ujawniania wpływu działań wojennych na wartości prezentowane w sprawozdaniach GK LPP S.A. oraz analiza informacji ujętych w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego i w Sprawozdaniu Zarządu z działalności za 2022/23. Rozważania mają wymiar teoretyczno-praktyczny i uwzględniają aktualne regulacje prawne.

Słowa kluczowe: sprawozdanie finansowe, kontynuacja działalności, zagrożenie
<https://doi.org/10.58683/dnswsb.1941>

1. Wstęp

Agresja Rosji na Ukrainę to sytuacja nadzwyczajna, której konsekwencje wymagają odpowiedniego uwzględnienia przez jednostki gospodarcze prowadzące działalność gospodarczą i sporządzające raporty finansowe zgodnie z Ustawą o rachunkowości (UoR) oraz Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości (MSR). Jednostki współpracujące z podmiotami powiązаныmi z gospodarką Ukrainy mogą w szczególny sposób odczuć konsekwencje konfliktu. Zagrożenie kontynuacji działalności, zerwanie łańcucha dostaw, brak rentowności, utrata płynności to niebezpieczeństwa zaistniałej sytuacji. Nadzwyczajne okoliczności powinny zostać w odpowiedni sposób ujęte zarówno w sporządzanych przez jednostki ra-

portach finansowych, jak i w sprawozdaniach z działalności, które dostarczają dodatkowych informacji ułatwiających ocenę działalności i zamierzeń jednostki.

Komitet Standardów Rachunkowości (KSR) przygotował w związku z zaistniałą na Ukrainie sytuacją rekomendacje, które powinny być brane pod uwagę przy prezentacji skutków zdarzeń nadzwyczajnych w sprawozdaniach finansowych i niefinansowych. Pierwsza z nich, Sprawozdanie finansowe i sprawozdanie z działalności w warunkach Rosyjskiej agresji na Ukrainę, pochodzi z kwietnia 2022 roku. Druga rekomendacja — Sprawozdanie finansowe i sprawozdanie z działalności za 2022 r. w warunkach niepewności otoczenia gospodarczego — ukazała się w styczniu 2023 roku. Rekomendacje zawierają wytyczne na temat oceny sytuacji nadzwyczajnej, jaką jest konflikt zbrojny, a także tego, jak ów konflikt wpływa na dane raportowane w sprawozdaniach.

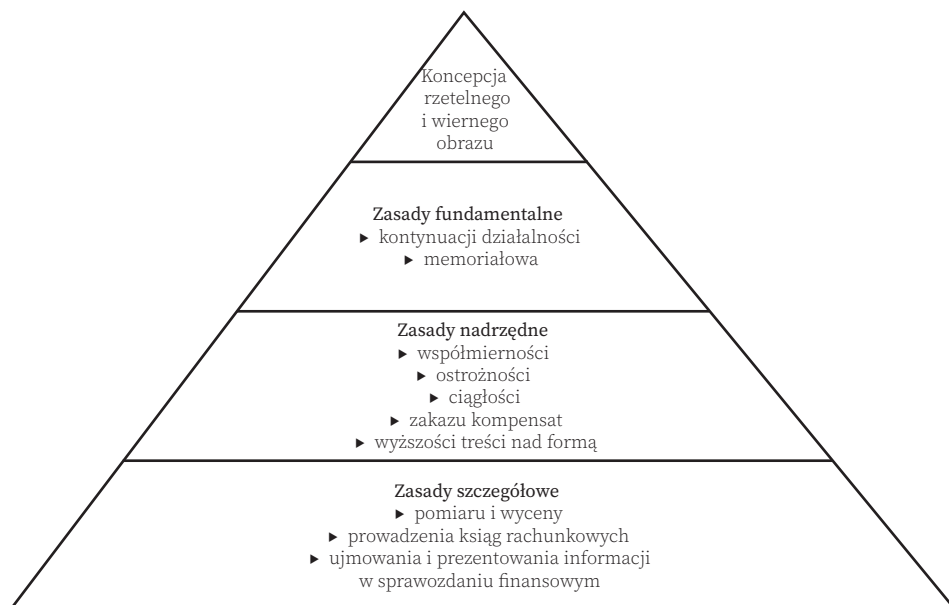
Celem artykułu jest przeprowadzenie analizy i oceny wdrożenia rekomendacji Komitetu Standardów Rachunkowości dotyczącej ujawniania wpływu wojny na Ukrainie na wartości prezentowane w raportach sporządzonych zgodnie z prawem bilansowym.

W artykule przeprowadzono analizę informacji ujętych w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego oraz w Sprawozdaniu Zarządu z działalności GK LPP S.A. za 2022/23.

2. Ujawnienia w sprawozdaniach finansowych w związku z agresją Rosji na Ukrainę

Sprawozdanie finansowe jest dokumentem obligatoryjnie sporządzanym przez jednostki prowadzące rachunkowość. Zawiera informacje historyczne przedstawione na dzień bilansowy kończący rok obrotowy, ale odnosi się również do tych po dacie bilansu, aż do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego. Jest to efekt końcowy rachunkowości finansowej, sposób komunikowania informacji o działalności jednostki do otoczenia (Walińska, 2021). Ustawowy zakres sprawozdania finansowego obejmuje: bilans, rachunek zysków i strat, rachunek przepływów pieniężnych, zestawienie zmian w kapitale własnym oraz informację dodatkową. Sprawozdanie finansowe powinno rzetelnie i wiernie przedstawiać sytuację majątkowo-finansową oraz wynik finansowy jednostki gospodarczej. Przedstawienie wiernego i rzetelnego obrazu wymaga stosowania zasad i standardów rachunkowości (zob. rys. 1).

W drugim poziomie piramidy hierarchii zasad rachunkowości znajduje się zasada kontynuacji działalności. Jest jedną z nadrzędnych zasad prawa bilansowego

Rys. 1. Hierarchia zasad rachunkowości
Źródło: Remlein (2021, s. 19).

i stanowi fundamentalny postulat rachunkowości, decydujący o sposobie ujmowania i wyceny składników majątku oraz sporządzania sprawozdań finansowych. Zgodnie z nią jednostka zakłada, że będzie kontynuowała swoją działalność w niezmiennym istotnie zakresie przez okres co najmniej 12 miesięcy, bez postawienia jej w stan likwidacji lub upadłości (Ustawa, 1994, art. 5 ust. 2). Przestrzeganie tej zasady przejawia się w wycenie składników majątku oraz źródeł finansowania. Jeśli istnieje założenie kontynuacji działalności, jednostka wycenia składniki majątku, źródła finansowania zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, natomiast w sytuacji, gdy dalsza działalność jest zagrożona albo jednostka jest postawiona w stan likwidacji lub upadłości, wycena składników majątkowych odbywa się według możliwych do uzyskania cen sprzedaży netto (Remlein, 2021). Przyjęcie założenia kontynuacji działalności wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji ekonomicznej i prawnej podmiotu oraz dokonania na tej podstawie oceny zagrożenia realizacji tej zasady. Jednym z podstawowych kryteriów warunkujących przyjęcie założenia kontynuacji działalności jest brak zamiaru kierownictwa ograniczenia lub zaprzestania działalności (Głębocka, 2016).

Prowadzenie działań wojennych na Ukrainie może w istotny sposób wpłynąć na ocenę założenia kontynuacji działalności, bowiem jednostki funkcjonują w warunkach niepewności. Rosyjska agresja na Ukrainę może przekładać się zarówno

na sytuację majątkową, finansową, jak i na wynik jednostki gospodarczej w perspektywie kolejnych okresów sprawozdawczych. Dokonując oceny zasadności założenia kontynuacji działalności, należy uwzględnić zdarzenia i okoliczności, które mogą wskazywać niepewność co do zdolności jednostki do kontynuacji działalności: zdarzenia o charakterze finansowym, zdarzenia o charakterze operacyjnym, pozostałe zdarzenia i okoliczności, na które zwraca uwagę Krajowy Standard Rachunkowości nr 14 (KSR 14) – Kontynuacja działalności oraz rachunkowość jednostek przy braku kontynuowania działalności (zob. tabela 1).

Tabela 1. Wybrane zdarzenia i okoliczności wpływające na niepewność jednostki co do zdolności kontynuacji działalności zgodnie z KSR 14

Zdarzenia i okoliczności o charakterze finansowym	Zdarzenia i okoliczności o charakterze operacyjnym	Pozostałe zdarzenia lub okoliczności
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Sytuacja, w której zobowiązania przewyższają aktywa ▶ Brak możliwości terminowego regulowania zobowiązań ▶ Ujemne przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej ▶ Niekorzystne wielkości kluczowych wskaźników finansowych 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Utrata podstawowego rynku, kluczowego klienta ▶ Braki w personelu ▶ Niedobory ważnych surowców ▶ Zamiary kierownika jednostki dotyczące likwidacji jednostki lub zaniechania działalności 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Nieprzestrzeganie wymogów ustawowych, takich jak wymogi w zakresie wypłacalności lub płynności dla instytucji finansowych ▶ Zmiany w prawie, regulacjach prawnych lub polityce, które mogą mieć negatywny wpływ na jednostkę

Źródło: KSR 14 (2021, pkt 4.8).

Ocena skutków rosyjskiej agresji na Ukrainę może być trudna do oszacowania, niemniej wskazano w rekomendacjach KSR zalecenia, które należy rozważyć, dokonując oceny i możliwości kontynuowania działalności. Analiza powinna skupić się na kluczowych obszarach działalności z uwzględnieniem możliwych źródeł niepewności. Jeśli w wyniku analizy w ocenie kierownika jednostki staje się pewne, że jednostka nie będzie mogła kontynuować działalności w dającej się przewidzieć przyszłości, to sprawozdanie sporządza się przy założeniu braku kontynuowania działalności.

Wyjątkowość sytuacji będzie wymagała dokonania oceny potencjalnego wpływu na wiele obszarów sprawozdawczych. W tabeli 2 wskazano obszary, na które będzie miała wpływ zaistniała nadzwyczajna sytuacja. Sprawozdania finansowe powinny zapewnić użytkownikom możliwość oceny, na jakie ryzyko jest narażona jednostka gospodarcza, a zatem ujawnienia w obszarach ujętych w tabeli będą w tym zakresie kluczowe.

Tabela 2. Zakres oraz obszar wpływu zdarzeń nadzwyczajnych na sprawozdania finansowe

Obszar wpływu	Zakres
Działalność operacyjna	Ocena możliwości kontynuacji działalności
Wycena aktywów niefinansowych	Identyfikacja przesłanek utraty wartości posiadanych zasobów
Utrata wartości aktywów finansowych	Szacowanie oczekiwanej straty kredytowej zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF 9) – być może weryfikacja przyjętych założeń
Wycena w wartości godziwej	Zmienność cen rynkowych, mogąca mieć istotne znaczenie dla wyceny aktywów w wartości godziwej
Ujawnienia informacji w raportach i sprawozdaniach finansowych	Duża niepewność, wymaga poinformowania interesariuszy o standingu spółki i jego przewidywanych skutkach

Źródło: Wpływ wojny w Ukrainie na raportowanie finansowe spółek publicznych (2022).

Ujawnienia w sprawozdaniach finansowych powinny dotyczyć również kosztów ponoszonych przez jednostkę gospodarczą, która włączyła się w pomoc Ukrainie. Zaleca się, by tego rodzaju dane były ujęte w informacji dodatkowej do sprawozdania, jeśli kwoty kosztów pomocy dla Ukrainy w sposób istotny wpłynęły na ocenę sytuacji majątkowo-finansowej jednostki gospodarczej.

3. Informacje niefinansowe w sprawozdaniu z działalności sporządzanym w warunkach niepewności

Uzupełnieniem danych w sprawozdaniu finansowym są informacje niefinansowe prezentowane w sprawozdaniu z działalności (SzD). Obowiązek sporządzania sprawozdania z działalności oraz dołączania go do sprawozdania finansowego wynika z UoR (Ustawa, 1994, art. 49, ust. 1). Zgodnie z ustawą dołączyć do sprawozdania finansowego muszą je spółki kapitałowe, spółki komandytowo-akcyjne, towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych i reasekuracji wzajemnej, spółdzielnie, przedsiębiorstwa państwowe, fundusze inwestycyjne, alternatywne spółki inwestycyjne oraz spółki jawne i komandytowe (w przypadku spółek jawnych i komandytowych pod warunkiem, że ich wszystkimi współnikami są spółki kapitałowe lub komandytowo-akcyjne lub inne spółki zagraniczne o podobnej formie prawnej). UoR (Ustawa, 1994, art. 49) określa również zakres informacji, które powinny znaleźć się w tym raporcie, a są to m.in.:

- ▶ informacje o zdarzeniach w sposób istotny wpływających na działalność jednostki gospodarczej, które wystąpiły w danym roku obrotowym oraz po jego zakończeniu do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego,
- ▶ informacje o przewidywanej i aktualnej sytuacji finansowej,
- ▶ istotne informacje o stanie majątkowym i sytuacji finansowej, w tym ocena uzyskiwanych efektów, wskazanie czynników ryzyka oraz opis zagrożeń,
- ▶ dodatkowe wyjaśnienia istotne dla oceny sytuacji jednostki.

Głównym celem sporządzania SzD jest uzupełnienie informacji przekazywanych w sprawozdaniu finansowym o te informacje, które nie są objęte rachunkowością. Sprawozdanie z działalności jest nazywane „raportem na granicy rachunkowości” i jest miejscem zawarcia większości informacji niefinansowych o spółce (Krasodomska, 2014).

Istotne jest, by sporządzając SzD w sytuacji działalności jednostki w warunkach niepewności, jednostki ujawniły informacje o zakresie dotychczasowych skutków majątkowo-finansowych konfliktu zbrojnego na Ukrainę, jak również przewidywania co do przyszłości, tak by interesariusze sprawozdań finansowych mieli możliwość oceny, jakie zagrożenia i niepewności identyfikuje jednostka oraz jakie działania planuje w związku z nimi podjąć.

Z rekomendacji Komitetu Standardów Rachunkowości z kwietnia 2022 (Sprawozdanie, 2022, rozdz. VI) wynika, że oceniając negatywny wpływ konfliktu na Ukrainie na działalność jednostki, należy wziąć pod uwagę:

- ▶ zniszczenia lub ograniczenia dostępu do składników majątku jednostki,
- ▶ posiadanie istotnych aktywów na Ukrainie, w Federacji Rosyjskiej lub Republice Białorusi o charakterze niematerialnym,
- ▶ utrudnienia lub brak możliwości prowadzenia działalności ze względu na ograniczony dostęp do pracowników, energii, mediów, jak również infrastruktury,
- ▶ załamanie lokalnego rynku zbytu powodujące zmniejszenie lub utratę przychodów,
- ▶ powiązanie z jednostkami, na które zostały nałożone sankcje,
- ▶ wzrost cen surowców,
- ▶ ograniczanie lub załamanie niektórych rynków zbytu powodujące zmniejszenie lub utratę przychodów,
- ▶ osłabienie waluty polskiej, ukraińskiej i rosyjskiej, wpływające w szczególności na wysokość ponoszonych kosztów oraz przychodów,
- ▶ inne czynniki, które w ocenie kierownika jednostki mogą mieć wpływ na poziom przychodów i dalszą działalność jednostki oraz perspektywę jej

rozwoju, np. zmiany nastroju i preferencji kontrahentów i konsumentów mogące skutkować zmianami w popycie na określone produkty i towary. Nie musi to dotyczyć wyłącznie jednostek prowadzących działalność na terytorium Ukrainy, Federacji Rosyjskiej czy Republiki Białorusi.

Niezależnie od ujawnień prezentowanych w sprawozdaniu finansowym celowe jest przedstawienie informacji dotyczących przewidywanego rozwoju i przewidywanej sytuacji finansowej w związku z rosyjską agresją na Ukrainę w SzD. Dokonana ocena powinna być spójna z oceną możliwości kontynuacji działalności jednostki, którą zawarto w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego.

4. Skutki wojny na Ukrainie w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego oraz w sprawozdaniu z działalności – studium przypadku

Chcąc dokonać oceny zakresu ujawnień prezentowanych w sprawozdaniach finansowych oraz SzD zgodnie z zaleceniami KSR w wyniku agresji Rosji na Ukrainę, przeprowadzono analizę i ocenę ujawnień w Sprawozdaniu Zarządu z działalności GK LPP S.A. za 2022/23 (Sprawozdanie, 2023). Raport obejmuje dane od 1 stycznia 2022 do 31 stycznia 2023. Działająca w branży odzieżowej Grupa Kapitałowa LPP S.A. przed wybuchem wojny generowała ok. jedną czwartą swoich przychodów na rynku Europy Wschodniej, zwłaszcza na rynkach rosyjskim i ukraińskim. By ocenić wpływ wojny na Ukrainie oraz nałożonych na Rosję sankcji na działalność operacyjną i stabilność GK LPP S.A., analizie zostaną poddane informacje ujęte w informacji dodatkowej do sprawozdania oraz w samym sprawozdaniu.

W pierwszej kolejności zanalizowane zostaną informacje ujawniane w Sprawozdaniu (2023). W raporcie zgodnie z rekomendacjami KSR zaprezentowano czynniki i zdarzenia nietypowe, które w istotny sposób wpłynęły zarówno na działalność, jak i wyniki finansowe GK (zob. tabela 3). Sytuacja związana z wybuchem wojny na Ukrainie oraz zaniechanie przez GK LPP S.A. działalności operacyjnej na terenie Rosji klasyfikuje się do tego rodzaju zdarzeń.

Zgodnie z informacją ujętą w raporcie wybuch wojny w istotny sposób ograniczył działalność GK LPP S.A. Na terenie Ukrainy zamknięto 125 salonów prowadzących sprzedaż stacjonarną oraz znacząco ograniczono sprzedaż prowadzoną przez sklepy internetowe. Jednocześnie w marcu 2022 roku zamknięto wszystkie sklepy stacjonarne i internetowe na terenie Rosji. Posiadane na terenie Rosji aktywa spółki zależnej zostały sprzedane inwestorowi z Azji. Ponieważ oba rynki, ro-

syjski i ukraiński, do czasu wybuchu wojny były istotne po względem osiąganych przychodów, podjęte działania wpłynęły na wyniki generowane przez jednostkę gospodarczą. W ocenie zarządu brak możliwości sprzedaży na rynku rosyjskim i ograniczona sprzedaż na rynku ukraińskim spowodowały spadek wyniku marży brutto na sprzedaży o 6,2% w porównaniu do roku wcześniejszego. Na wyniki operacyjne jednostki gospodarczej negatywnie wpłynęły również inne czynniki, które były skutkiem wybuchu wojny na Ukrainie, a mianowicie wzrost kosztów energii oraz stanowiący konsekwencję inflacji wzrost kosztów usług obcych. Zarząd GK LPP S.A. zwraca w raporcie uwagę na przyszłe działania związane z zaistniałą sytuacją, dotyczące planów inwestycyjnych i potrzeby reorganizacji procesów logistycznych, zmiany kierunku rozwoju w stronę rynków śródziemnomorskich, co pozwala pozytywnie ocenić działania Grupy w kontekście jej dalszego rozwoju.

Tabela 3. Nietypowe czynniki mające istotny wpływ na sprawozdanie finansowe GK LPP S.A. za rok 2022/2023

Zdarzenia	Wpływ na sprawozdanie
1. Zamknięcie 125 salonów prowadzących sprzedaż odzieży na terenie Ukrainy	Ograniczenie przychodów operacyjnych
2. Znaczące ograniczenie sprzedaży internetowej na Ukrainie	Ograniczenie przychodów operacyjnych
3. Zamknięcie wszystkich sklepów stacjonarnych i internetowych na terenie Rosji	Utrata przychodów operacyjnych
4. Sprzedaż aktywów posiadanych na terenie Rosji	Działalność zaniechana

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania (2023).

Zgodnie z rekomendacjami KSR w Sprawozdaniu (2023) znajdują się informacje zwracające uwagę na niestandardową sytuację, jej skutki dla osiąganych wyników, jak również działania w zakresie dalszej strategii rozwoju. Informacje te dają możliwość właściwej oceny zaistniałej sytuacji przez odbiorców sprawozdania finansowego.

W dalszej części analizie zostają poddane informacje ujęte w notach sprawozdawczych do bilansu i rachunku wyników. Jednostka sporządza sprawozdanie według MSR zgodnie z wymogami ujętymi w Ustawie (1994). W informacji dodatkowej do sprawozdania, w notach objaśniających GK LPP S.A. za rok 2022/2023 Grupa informuje o przyjęciu założenia kontynuowania działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości mimo trudności zewnętrznych. W ocenie GK LPP S.A. powstała niepewność wpłynęła na plany i cele biznesowe — to z kolei przełożyło się na pogorszenie wyników finansowych, zmianę struktury jednostki i zmianę strategii biznesowej. W informacji dodatkowej znajdujemy opis działań

podjętych na rynku wschodnim (Rosja i Ukraina), który przed wybuchem wojny generował około 25% całości przychodów ze sprzedaży. Aby ustabilizować swój biznes po ograniczeniu lub zamknięciu wschodnich rynków zbytu, Grupa przekierowała geograficznie strategię rozwoju, przesuwając punkt ciężkości z rynków Europy Wschodniej na Europę Południową i Zachodnią: otwarto dwa nowe rynki: we Włoszech oraz w Grecji. Podjęta decyzja powinna skutkować ograniczeniem poniesionych strat. Działania podjęte przez Grupę w badanym okresie koncentrowały się również na ochronie rynku ukraińskiego. W momencie wybuchu wojny konieczne było zamknięcie wszystkich sklepów, utrzymanie struktur biznesowych oraz zatrudnienia pracowników, by w sierpniu 2022 roku wznowić dostawy, uruchomić sprzedaż, przy zachowaniu bezpieczeństwa personelu i współpracowników. Zadbano o płynność finansową poprzez zaciągnięcie dodatkowych kredytów i przyspieszenie spływu należności handlowych ze spółek zależnych. W ocenie Zarządu LPP S.A. przeprowadzone działania przyniosły zamierzony skutek. Grupa jest bezpieczna finansowo, utrzymuje prawidłową płynność gotówkową, ma niskie zadłużenie oraz rozwija się, zwiększa sprzedaż i poprawia swoją rentowność. W poszczególnych notach sprawozdawczych przedstawiono wpływ zaistniałych zdarzeń na poszczególne pozycje prezentowane w bilansie (Sprawozdanie z całkowitych dochodów) i rachunku wyników (Sprawozdanie z sytuacji finansowej). Zakres tych informacji przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Skutki wojny na Ukrainie w notach sprawozdawczych

Nota sprawozdawcza	Wyjaśnienie do pozycji w sprawozdaniu	Zakres wyjaśnień
5.2. Niepewność szacunków i założeń	—	Kluczowe źródła niepewności, w tym zasady tworzenia odpisów aktualizujących, w odniesieniu do posiadanego majątku na terenie Ukrainy.
6. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	—	Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej.
9.3. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów Przychody operacyjne Pozostałe koszty operacyjne	Kwota nadwyżki z tytułu odwrócenia odpisów aktualizujących wartość środków trwałych nad ich utworzeniem na kwotę 115,3 mln PLN. Odwrócenie odpisów aktualizujących utworzonych w roku poprzedzającym na zasoby majątkowe na terenie Ukrainy. Zwiększenie pozycji darowizny do okresu poprzedzającego związane głównie z działaniami pomocowymi na rzecz osób z Ukrainy. Odpisanie wszystkich zapasów jako straty w majątku obrotowym na kwotę 116,9 mln PLN.
9.4. Przychody i koszty finansowe	Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów Przychody finansowe Koszty finansowe	Dyskonto w kwocie 80,4 mln PLN w związku z aktualizacją wyceny należności z tytułu zbycia sprzedanych udziałów spółki zależnej działającej na terenie Rosji. Nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi 24,9 mln PLN w wyniku przewalutowania należności w rublach na USD.

Nota sprawozdawcza	Wyjaśnienie do pozycji w sprawozdaniu	Zakres wyjaśnień
10.3. Aktywa i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej Aktywa z tytułu odroczonego podatku	W nocie ujęto kwotę z tytułu straty podatkowej w spółce ukraińskiej w wysokości 12,2 mln PLN.
13. Działalność zaniechana	Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Należności długoterminowe Należności krótkoterminowe	Ujawniano przychody i koszty z działalności zaniechanej, których ostateczna wartość stanowiła stratę w wysokości 50 mln zł, będącą konsekwencją sprzedaży spółki zależnej działającej na terenie Rosji.
14. Środki trwałe	Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Rzeczowe aktywa trwałe	Ujawniono wartość odpisów aktualizujących oraz pomniejszenie odpisów wykazanych we wcześniejszych sprawozdaniach finansowych, co w konsekwencji wpłynęło na korektę wartości posiadanych aktywów trwałych w wysokości 115,3 mln PLN.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania (2023).

Noty sprawozdawcze wskazują wpływ wojny na Ukrainie na pozycje w sprawozdaniu finansowym, które zostały skorygowane o wartości odpisów aktualizujących, jak też poniesionych strat. W ocenie zarządu zaprezentowane informacje w sposób wyczerpujący informują o sytuacji finansowo-majątkowej GK LPP S.A. Rzetelność i kompletność zaprezentowanych informacji są podstawą do właściwej oceny skutków zaistniałej sytuacji na badaną Grupę. W opinii firmy audytorskiej wyrażono zastrzeżenie w ocenie dokonanych odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych trwałych i zapasów na Ukrainie i w Rosji w poprzedzającym roku obrotowym 2021/2022 o łącznej wartości 608 mln zł. Zdaniem audytorów skutkowało to przesunięciem wpływu odpisu na wartość osiągniętego wyniku finansowego w dwóch kolejnych okresach sprawozdawczych.

Interesariusze informacji ujętych w analizowanym Sprawozdaniu Zarządu z działalności GK LPP S.A. za rok 2022/23 i informacji dodatkowej do sprawozdania odczytują spójną informację o zagrożeniach spowodowanych wybuchem wojny na Ukrainie, niekorzystnym wpływie zaistniałej sytuacji na wynik i wartość odzyskiwaną posiadanego majątku w krajach Europy Wschodniej, konieczności zmian w strategii rozwoju. Pozytywny odbiór przekazu zaburza komunikat ze strony audytora, który w swej ocenie ujawnia zastrzeżenia do sprawozdania.

5. Zakończenie

Analiza informacji ujętych w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego oraz w sprawozdaniu zarządu stanowi jakościowe uzupełnienie danych wartościowych prezentowanych w pozostałych obowiązkowych elementach sprawo-

zdania finansowego. Zakres ujawnień, ich szczegółowość i rzetelność mają wpływ na ocenę zagrożeń oraz ich skutków, co ma istotne znaczenie dla interesariuszy sprawozdań finansowych. W przeprowadzonych badaniach wykazano, że w badanych raportach Grupa Kapitałowa LPP S.A., stosując się do rekomendacji KSR, w sposób czytelny i wystarczający odniosła się do zagrożeń dla swojej działalności i działań podjętych w celu zminimalizowania potencjalnych strat będących skutkiem agresji Rosji na Ukrainę. Wskazane negatywne skutki wojny na Ukrainie nie miały wpływu na kontynuację działalności, tzn. że nie zagroziły stabilności Grupy, wpłynęły natomiast niekorzystnie na wartość majątku i osiągnięte wyniki oraz przyczyniły się znacząco do zmiany strategii rozwoju.

Bibliografia

- Głębocka, M. (2016). Przesłanki braku kontynuacji działalności a sprawozdawczość finansowa jednostki – wybrane problemy. *Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach*, 287, 68–76.
- Krasodomska, J. (2014). *Informacje niefinansowe w sprawozdawczości spółek*. Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.
- KSR Nr 14. Kontynuacja działalności oraz rachunkowość jednostek przy braku kontynuowania działalności. (2021). Krajowe Standardy Rachunkowości. Serwis Rzeczypospolitej Polskiej. <https://www.gov.pl/web/finanse/nowy-standard-nr-14-w-sprawie-kontynuacji-dzialalnosci>
- Remlein, M. (2021). *Sprawozdanie finansowe jednostek prowadzących działalność gospodarczą*. Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu.
- Skonsolidowany roczny raport GK LPP SA za 2022/23. (2023). LPP. <https://www.lpp.com/relacje-inwestorskie/raporty/raporty-okresowe/>
- Sprawozdanie finansowe i sprawozdanie z działalności w warunkach Rosyjskiej agresji na Ukrainę. (2022). Rekomendacje Komitetu Standardów Rachunkowości. Serwis Rzeczypospolitej Polskiej. <https://www.gov.pl/web/finanse/rekomendacje-sprawozdanie-finansowe-i-sprawozdanie-z-dzialalnosci-w-warunkach-rosyjskiej-agresji-na-ukraine>
- Sprawozdanie finansowe i sprawozdanie z działalności za 2022 r. w warunkach niepewności otoczenia gospodarczego. (2023). Rekomendacje Komitetu Standardów Rachunkowości. Serwis Rzeczypospolitej Polskiej. <https://www.gov.pl/web/finanse/sprawozdanie-finansowe-i-sprawozdanie-z-dzialalnosci-za-2022-r-w-warunkach-niepewnosci-otoczenia-gospodarczego>
- Sprawozdanie Zarządu z działalności GK LPP S.A. za rok 2022/23 z oświadczeniem o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego za 2022/23. (2023). Skonsolidowany roczny raport GK LPP SA za 2022/23. LPP. <https://www.lpp.com/relacje-inwestorskie/raporty/raporty-okresowe/>
- Walińska, E. (red.) (2021). *Meritum. Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa*, Wolters Kluwer SA.
- Ustawa. (1994). Ustawa o rachunkowości z 29 września 1994 r. Dz.U z 2023 r., poz. 120.
- Wpływ wojny w Ukrainie na raportowanie finansowe spółek publicznych (2022). PwC. <https://www.pwc.pl/pl/uslugi/sprawozdawczosc-i-raportowanie/wplyw-wojny-w-ukrainie-na-raportowanie-finansowe-spolek-publicznych.html>

Financial and Non-financial Reports Prepared by Economic Entities during the Russian Aggression against Ukraine

Abstract. The article addresses current problems faced by economic entities as a result of Russia's aggression against Ukraine. These problems can be identified in companies' financial statements, which reveal how the situation of the military conflict has undermined the economic stability of many entities. The aim of the article is to evaluate the extent to which LPP S.A. Capital Group has implemented the Recommendation of the Accounting Standards Committee regarding the disclosure of the impact of the war on values presented in annual reports. The author also analyses information included in notes accompanying financial statements and in the Management Board Report for 2022/23. The analysis covers theoretical and practical considerations and takes into account, current regulations.

Keywords: financial statement, continuation of business operations, threat